

Napsugár

GYERMEKIRODALMI LAP XLIX. ÉVFOLYAM 562. SZÁM 2005. JÚNIUS

6

LÁSZLÓ NOÉMI MONDÓKA

Fehér, piros, zöld, fekete
pántlika, pántlika,
nem terem a székely vidék,
Mária, Mária,
büszkeségnél, bátorságnál
egyebet, egyebet,
kereszt-rajzzal szelik az új
kenyeret, kenyeret.
Harisnyában, szőrén ülik
a lovat, a lovat,
olyan is van, aki folyton
halogat, halogat.
Török, tatár, német, orosz
rajta ver, rajta ver,
inkább megküzd, nem alkuszik
senkivel, senkivel.
Zúg a harang, beolvasztják
ágyúnak, ágyúnak,
vad időben a testvér is
hajba kap, hajba kap.
Napkeltekor imádkoznak,
Mária, Mária,
lobog a sok búcsújáró
pántlika, pántlika.

Magyari urak, ügyeljete szorgosan Erdélyre, mert ha elvesztitek, elvesz egész Magyarország, de ha megőrzitek, onnan egész Magyarországot viasszaszezhezhetjűk.

Báthory István,

Erdély fejedelme, Lengyelország királya, 1580

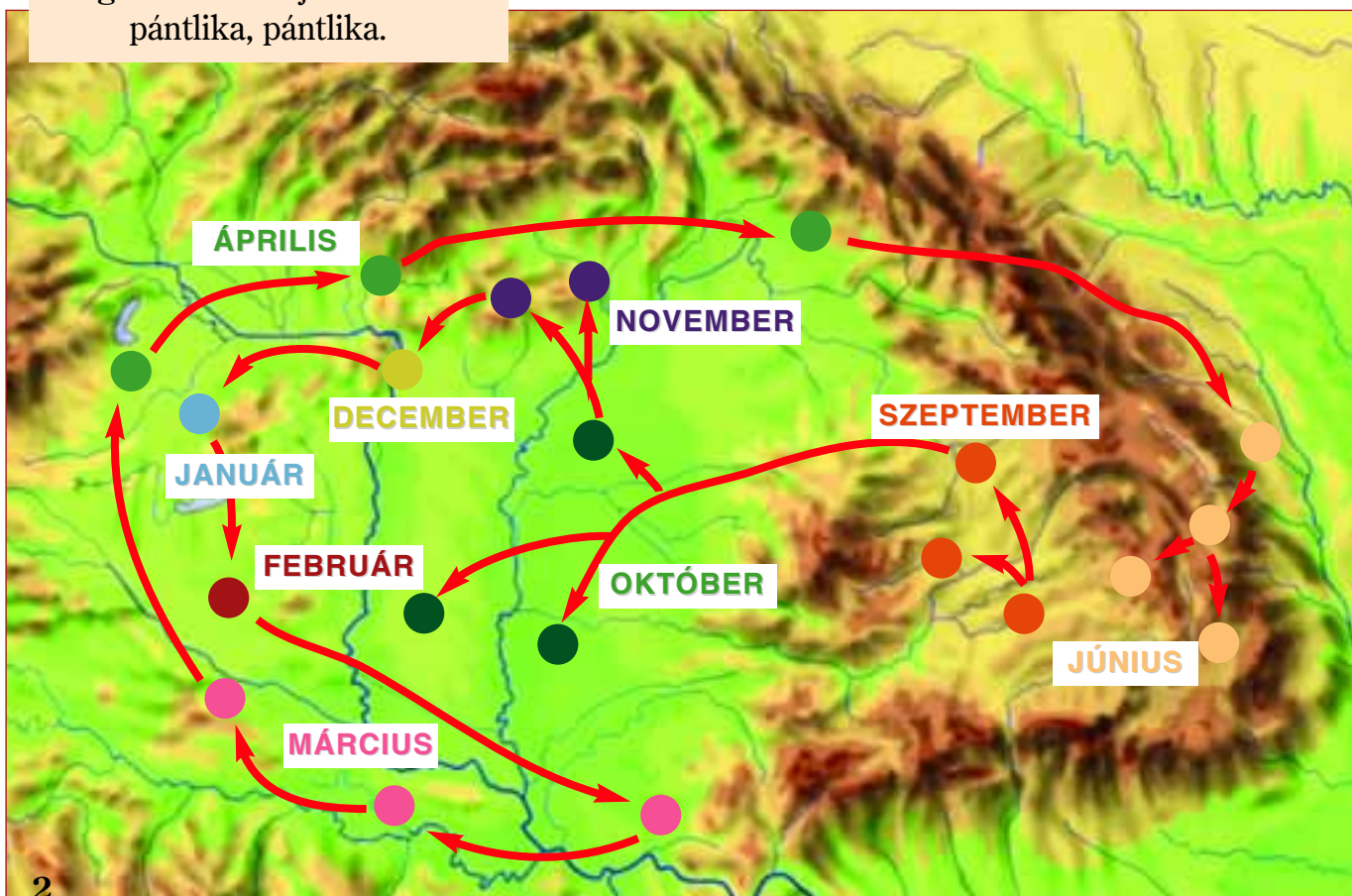
A tatár, a török, a labanc, a muszka, a háborúk, a kommunizmus iszonyú pusztítást végzett történelmi emlékeinkben. De még így is várak, kastélyok, templomok sora tanúskodik körös-körül a Kárpát-medencében a közös magyar múltrol. Őseink művelték földjét, mértékkel merítették kincseiből, védték és építették, gyarapították ezt a hazát.

Ne feledjétek őket. Legyetek büszkék rájuk.

Körutunk végén kelet felől érkezőnk haza Erdélybe: a Székelyfölddel ismerkedünk. A

fotókat Váradi Péter Pál, Lőwey Lilla és Szacsavay Imre Erdély-albumaiból válogattuk.

Mielőtt elbúcsúznánk, és belevetnénk magunkat a nyári szünidő habjaiba, járjuk végig gondolatban kilenc hónapig tartó kószabószálásunk helyszíneit. Figyeljétek csak a térképet és Deák Árpád tanár bácsit!

A Kárpát-medence legkeletibb térségében, égiső havasok között, szűk völgyekben és széles medencékben terül el a **Székelyföld**.

A székelyek Atilla büszke hun népétől származtatják magukat. Akár csak a nyugati székelység az Őrségben, mint katona nép 800 évig védte Magyarországot keleti határait, ezért több kiváltsággal, több szabadsággal rendelkeztek, mint az ország más vidékeinek lakói.

A magas hegyek ölelte zárt medencékben a székelyek 7 székbe szerveződtek: Aranyosszék, Marosszék, Udvarhelyszék, Csíkszék, valamint Kézdiszék, Sepsiszék, Orbaiszék, melyek közös neve Háromszék.

Erdély címere

Torockó és a Székelykő

Székelyföld nyugati határa **Aranyosszék**, legnyugatibb őrhegye a **Székelykő** **Torockó** határában.

Tordán száznál több országgyűlést tartottak. 1568-ban itt hoztak törvényt a világon először a **vallásszabadságról**.

Miről híres még Torda?

A Székelyföld legnagyobb folyója a Maros. Ott, ahol a völgye kiszélesedik, épült **Marosvásárhely**. Már a középkorban jelentős székely város volt, akkor épült a vára is, de nagyvárosias külsejét a XX. század elején, **Bernády György** polgármestersége alatt kapta, amikor a szecessziós stílusú, majolika-csempével, magyaros motívumokkal díszített **Városháza** és a **Kultúrpalota** épült. A Palota színes ablakain, különösen a Tükörteremben Atilla hun királyról, Csaba királyfiról és balladahősökről láthatunk mesés szép üvegeképeket.

A Városháza és a Kultúrpalota

A Teleki Téka

Marosvásárhely a két Bolyai városa. **Bolyai Farkas**, az apa 50 évig volt a róla elnevezett iskola tanára. **Bolyai János**, a fiú itt vált világszerte ismert matematikussá.

A város híres intézménye a **Teleki Téka**, az ország leghíresebb régi könyv gyűjteménye, melyet Telki Sámuel alapított 1802-ben.

A Bolyai-szobor

Farkaslakán született a legnagyobb székely író, **Tamási Áron**. Sírja fölött sziklatömb emlékmű áll, amelyre **Szervátiusz Jenő** és fia, **Tibor** szobrászművészek Tamási hőseit faragtak.

A Székelyföld központi fekvésű anyavárosa **Székelyudvarhely**. Itt erősítették meg a magyar királyok a székelyek kiváltságait. Városi rangra Mátyás király emelte, mai nevét Bethlen Gábor adta.

A város határában, **Szejkétfürdőn** áll **Orbán Balázs**, „a legnagyobb székely” síremléke. A kettős kopjafával díszített sírhoz székelykapuk során át vezet az út.

Székelyföld közepén áll a **Hargita**, „a legszékelyebb havas”, mert körös-körül csak

székelyek lakják. Itt állították fel 2000-ben azt a **hármaskeresztet**, amely a magyar honfoglalás 1100., a magyar államalapítás 1000. évfordulójára, valamint szent püspökünkre, Márton Áronra emlékeztet.

Csíkországban, Fel-Csík és Al-Csík találkozásánál fekszik **CsíkSZEREDA**, a szerdai heti vásárokról elnevezett Árpád-kori település. Ma gyorsan fejlődő, modern város. Egyik büszkesége a Jégpalota, az ország legjobb jégkorcsolyázóklubjának székhelye. Úgy hírlik, hogy itt a gyerekek hamarabb tudnak korcsolyázni, mint járni, és minden fiúcska világhírű hokis szeretne lenni.

A 17. századi Mikóvár ma múzeum.

A Márton Áron Gimnázium szecessziós épülete 100 éves.

CsíkSOMLYÓ kéttornyú kegytemplomában a „napba öltözött” csodatevő **Mária-szobor** őrködik a Székelyföld felett. Az 1566 óta minden évben megtartott **pünkösdi búcsú** a világ magyarjainak legnagyobb találkozója.

Gyergyószentmiklós római katolikus temploma

Az ország leghidegebb sarka a Gyergyói-medence. Központja **Gyergyószentmiklós**. Építészeti, szellemi arcának alakításához az örmények is hozzájárultak.

A Gyergyói-medencében, **Szárhegyen** található a legrangosabb székelyföldi főnemesi kastély. A **Lázár-család** reneszánsz stílusú **kastélya**, amelyben Bethlen Gábor fejedelem gyermekeskedett, mai, romos állapotában is az egykori gazdagságról és pompáról tanúskodik.

A Lázár-kastély

A Gyilkos-tó

A **Gyilkos-tó** 1837-ben keletkezett, amikor egy leszakadt hegyoldal elzárta a Békás patak útját, és a völgyben megrekedett víz tóvá duzzadt. Az elárasztott erdő fái ma is kiállnak a vízből, a gyan-ta és az ásványi sók tartósították a fenyőtörzseket.

A vadregényes **Békás-szorost** a Békás patak több millió éven keresztül vájta ki a Kárpátok szik-lái között. A patak mellett keskeny országút vezet Moldvába.

Az Oltárkő (1154 m) tetején kereszt hirdeti Isten dicsősé-gét és a sziklamászók merészségét.

Mitől vörös a borvíz?

Borvízfürdő Magyarhermányban.

A Székelyföld vulkanikus hegyeinek nagy kincse az ásványvíz. Szinte minden faluban értékes **borvízforrások** törnek fel a föld gyom-rából. Leghíresebb a borszéki, palackozva a világ minden tájára eljut. A gyógyító ásványvizek és mofetták körül fürdőhelyek fej-lődtek ki **Borszéken**, **Tusnádon**, **Hargitafürdőn**, **Homoródon**. A **Kovászna** központjában fortyo-gó iszapkút, a Pokolsár és a kör-nyező mofetták gázai nagyon mérgezőek, de kis mennyiségben gyógyhatásuk is van.

A Pokolsár Kovásznán

A Székelyföld legdélibb tartománya **Háromszék**, ma Kovászna megye. Benedek Elek a Székelyföld alföldjének nevezi. Háromszéknek még Szaharája is van: így becézik a Rétyi-nyír homokbuckáit, amelyeket a Nemere-szél sepert össze.

A megyeszékhely, **Sepsiszentgyörgy** egyik legszebb épületét, a Székely Nemzeti Múzeumot Kós Károly tervezte.

Kézdivásárhely arculata egyedülálló Európában. A főter minden házkapuja mögött keskeny „udvartér”

Kézdivásárhely

húzódik a város határáig. Egy-egy udvartérben az egy céhbe tartozó, azonos mesterséget űző kézművesek műhelyei, házaik helyezkedtek el.

Gábor Áron, 1848-as ágyúöntő szobra
Kézdivásárhely főterét díszíti.

A zágoniak hűséggel ápolják nagy szülötük, Mikes Kelemen emlékét.

Kivel és hová bujdosott Mikos?

A zágoni kislányok álma, hogy ők is olimpiai és világ bajnok tornászok legyenek, mint falujuk legyőzte, Szabó Kati.

Dózsa György törökverő, az 1514-es parasztháború vezére Dálnokon született.

Kőrösi Csoma Sándor, nemzetközi hírnagy, nyelvész, őshazakutató a hűség és áldozat jelképe.

Benedek Elek háza Kisbaconban meseolvasó kicsik és nagyok zarándokhelye.

A Székelyföldön erős várak igen, fényűző főúri kastélyok alig épültek, mert tatár, török támadásának örökké kitett viharsarok volt a keleti határ, és mert a szabad székely falvaknak nem volt főúri birtokosuk.

A székely nemes urak kastély helyett inkább díszesebb lakóházat, udvarházat emeltettek. Háromszéken minden faluban található 1-2 ilyen udvarház, az Apor, Mikó, Mikes, Berde, Ugron családok kúriái.

A székelykeresztúri Gyárfás-kúriában töltötte utolsó éjszakáját Petőfi Sándor.

Az alsócsernátoni Damokos-udvarházban és kertjében ma múzeum és alkotótábor működik, ahol a gyerekek megismerkedhetnek a fafaragás, bútorfestés és szövés művészetével.

A székely havasok számos bérceén árpádkori sőt hun várak nyomait találni: Rika, Firtos, Tarkő, Rapszonné vára, Bálványosvár. Minden várhoz szép monda, rege fűződik.

Több székely faluban a templomot is várfallal vették körül. Illyefalva erőd-templomának 500 éves bástyaiban ma turisták, köztük a Napsugár olvasói nyaralnak.

Fogarason már egyetlen Napsugár olvasó sincs, de a büszke vár áll, és történelmünkről mesél.

A szászok fővárosa Nagyszeben. Középkori belvárosában áll az evangélikus püspöki székesegyház.

Keresztelő egy szász faluban. Mi lehet a kendő alatt?

A II. Géza által a 12. században Erdélybe telepített szászok kézműves és kereskedővárosok, gazdag falvak sorát alapították a Székelyföld szomszédságában. Magas szintű kultúrát hoztak, teremtettek, és hagytak itt, amikor az utóbbi 30 évben, sajnos zömmel visszatelepedtek hajdani hazájukba.

Erdély legnagyobb temploma, a brassói Fekete templom 100 évig épült.

Hány falu Hétfalu? A Brassó közeli Barcaságban élő hétfalusi csángók gazdag kultúrája honfoglalás-kori, székely és szász elemeket egyaránt őriz. Erőt, fegyelmet sugároz a legények hajdani beavatótánca, a borica.

A **gyimesi csángók** Erdély keleti kapujában őrzik ezeréves határköveinket, a Bethlen-Rákóczi várat, páratlanul gazdag népi műveltségüket, hegyrefutó kaszálóikat.

Berszán atya imára, a Napsugár mesékre tanítja a gyimes-felsőloki gyerekeket.

A gyimesbükki harang szavát fenséges bércek visszhangozzák.

Az ezeréves határt félgömb alakú kövek jelölik.

Nehéz időkben a székelyek északra, Bukovinába vagy keletre, Moldovába menekültek. A **bukovinai székelyek** sok-sok hányattatás után Délvidéken, Belgrád közelében és a Dunántúlon találtak otthonra. A magyarság legkeletibb csoportja, a **moldvai csángók**, bár több száz éve románok közt élnek, megőrizték római katolikus hitüket, magyar nyelvüket, népdalaikat,

imáikat. Napjainkban több csángó faluban a gyermekek ismét tanulnak magyarul.

A moldvai csángók nem „szabályozzák”, inkább megköszönik Istennek a gazdag **gyermekáldást**. Az anya **lepel-szoknyába** siríti szeme fényét, a bubáját.

A havasi legelőkön lovat, tehenet, juhot hízlal a kövér fű, az esztenákon túró, orda, zsendice készül.

Székelyföld legnagyobb kincse a **zöld arany**. A rendtartó székely falu közbirtokossága hajdan szigorúan szabályozta a **fakitermelést** is.

A Székelyföld növénykincsei. Tudjátok a nevüket?

A **kopjafa** és a **székelykapu**, rajta az ősi motívumok, a nap, a hold, a csillagok, az életfa a székelység jelképévé vált.

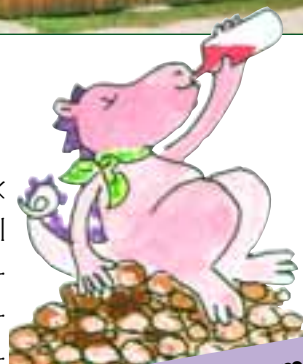

A székelyek még a XVII. században is használták az ázsiai eredetű, ősi **rovásírást**. A jeleket jobbról balra rótták fába vagy kőbe. Jövőtől a Napsugár segít nektek megtanulni több ezer éves magyar ábécénket.

Rovásírás az énlakai unitárius templom mennyezetkazettáján

A krumplit a székelyek **pityókának** hívják. Jól bírja a hideget, bőven terem Gyergyóban, Csíkbán, az 1800-as esztendőktől ez lett a székelyek fő eledele, terménye.

Tudjátok-e, mi a pityókabor?

A Medve-tó

A só értéke hajdan az aranyéval vetekedett. Székelyföld **Sóvidéke** ebben is gazdag. **Parajdon** található az ország legnagyobb sóbányája. A sóhegy gyomrában hatalmas termek, játszóterek, kápolna van az itt gyógyuló asztmás betegek számára.

Szovátát a sóstavak tették híressé. A **Medve-tó** vize a napsütés hatására felmelegszik, nagy sótartalma miatt azt is fenntartja, aki még nem tanult meg úszni.

Tusnád fürdő felett, a Nagy Csomád vulkanikus kráterében képződött a **Szent Anna-tó**, legendák és tündérek hona, ahol a természetvédők igyekeznek megőrizni a mesészerű táj tisztaságát.

A parajdi sóhegyek a Nagy Szobrász művei.

A Vargyas szurdokvölgye csodás mészkőbarlangokat rejt.

Ki a hőse az Almási-barlang mondájának?

A Szent Anna-tó

A **Mohos** ingoványos bozótjában moha, áfonya és húsevő növények között biztos ösvényre léphet, aki ismeri a járást, de a hívatlan vendéget, a törököt, tatárt lovastól nyelte el a csálóka láp.

A **korondi fazekasok** mázas edényein hímes virágok, madarak, indák kanyarognak, s aki érti, ősi jelképek üzenetét is leolvassa róluk.

Az asszonyok **szőnek, fonnak, hímeznek**: sohasem túldíszítve, mindig mértékkel adagolva színt és formát.

A férfiak vésője kaput, fejfát, bútort, guzsalyat, sulykot mintáz.

A székely **bútorfestők** lelkük legjavát pingálták rá nemcsak a templomok mennyezetére, padjaira, hanem otthonuk bútoraira is.

A **népvisélet** alapanyaga háziszóttas gyapjú, kender, len. Az asszonyok szoknyája, mellénye piros, fekete, ritkábban zöld csíkos szóttas, a férfiak „harisnyája” zsinórral díszített, nyersfehér, ványolt gyapjú, hozzá fekete vagy szürke, vitézkötéses posztó lajbi és zeke illik.

Gyimesi férfiak bőrvöve.

A csángó **lepel-szoknya** ősi ruhadarab, babát pólyálni vagy terítőnek is illet szőnek.

Rajzolj mosolygó vagy szomorú arcot a rajzok mellé aszerint, hogy örömet vagy bosszúságot jelentenek számodra a nyári szünidőben.

A VI. Mesevetélkedő

nagyváradai országos döntőjén

Kányádi Sándor *Pitty-potty és Litty-lotty* című meséjét kellett folytatniuk a csapatoknak. Olvassátok el a három legérdekesebb ötletet a dölyfös jégcsap és a pocsolya sorsáról.

Délre már boldogan ölelkeztek a pocsolya s a volt jégcsap. Egymást noszogatva indultak a sánc felé.

...Egy reggel úgy ébredtek, hogy már felhőként szálltak az égen. Repülőkké bújócskáltak, és amikor összegyűltek, esőként hulltak alá a világ másik részén. A körforgás járása szerint újra párává váltak, melyből felhő keletkezett. Felhőként elváltak egymástól, és kétfele szálltak. Zokogva gondolt egyik a másikra, mert hogy testvérek voltak. Aztán a sors a sivatagban összehozta őket. Elsőként hulltak alá a száraz homokban levő kaktusz gyökerére, s az fölszikpantotta őket. Jött egy teve, leharapta a kaktuszt, s vele együtt a két testvért. A teve hasában élnek most is. Aki nem hiszi, járjon utána.

a kovásznai Tudorkák csapat

...De csak indultak volna, mert a sánc nem engedte át őket.

– Ki kell állnotok egy próbát: ha felkel a nap, s erősen süt, ti még akkor se melegedjete fel.

– Nem hisszük, hogy ki tudjuk állni a próbát, de azért megpróbáljuk – mondták.

Felkelt a nap, s persze, mert ő is ellensége volt a pocsolyának s a jégcsapnak, még erősebben sütött,

mint szokott. De ők is kiterveltek egy jót: a jégcsap felmegy a pocsolya tetejére, s az megfagy. Együtt fognak énekelni, s oda sem figyelnek arra a fránya napra. Úgy is tettek. A nap melege nem olvadtak el. Mentek tovább, de a pataknál is, a folyónál is és a tengernél is volt egy-egy próba. Mindet kiállták. A tengerbe értek, majd együtt szálltak felhőként, s repülőgépek bújócskáltak bennük. Amint eljött a tél, a jégcsap és a pocsolya újra a földre került, és megfagyott. Így keringenek a földről a felhőbe, mióta világ a világ.

a berkeszpataki Vulkánok csapat

...Várták, hogy jövő télen újra megdermedjenek, és szép, csillogó jegük legyen.

Eljött a tél. Pitty-potty és Litty-lotty kihullott a felhőből, és egy óriási térre esett. Pár nap múlva gyönyörű korcsolyapálya lett belőlük. Boldogok voltak.

– Hosszú tél lesz az idén – mondta Litty-lotty.

– Minden nap rajtunk korcsolyáznak a gyerekek – mondta Pitty-potty.

De egy nap bezárták a korcsolyapályát. A gyermekek, Pitty-potty és Litty-lotty nagyon szomorúak lettek. Gondolkodtak.

– Tavaly milyen jó volt – mondta Pitty-potty.

– Veszekedtünk kicsit, de most szomorkodunk – mondta Litty-lotty.

A napocska megsajnálta őket, és kisütött. Megolvadtak, és újra felhők lettek.

a szatmárnémeti Flowers csapat

TALÁLD KI!

Vallomások
a Napsugárról.

– Hogy hívják a megfázott kutyát?

– Cold-rex!

– Hogy ugat a fényképész kutyája?

– Vaku-vaku!

Molnár Levente, Szalárd

– Ki az abszolút beképzelt?

– Aki azt hiszi, hogy szebb nálam!

Bíró Gilbert, Szászrégen

– Mi az abszolút pletyka?

– Amikor a néma elmondja a süketnek, hogy a vak látta a bénát magasat ugrani.

**Bán Zsolt Csaba,
Felsőboldogfalva**

Két barátnő beszélget:

– Tudod, hogy idén az egyrészes fürdőruha a divat?

– Tényleg? És melyik részét hordják?

Balázs Tímea, Balánbánya

– Van egy titkom – mondja az egyik hétfejű sárkány a másiknak.

– Jó, beszéljük meg huszonnyolcszemközt.

**Magdó Dorottya,
Marosvásárhely**

– Peti, sorolj fel néhány állatot! – mondja a tanító néni.

– Kutyuska, tehénke, malacka – mondja Peti.

– Ügyes, de ne tedd oda mindegyik végére hogy -ke vagy -ka.

– Kecs, fecs, macs.

**Horváth Hortenzia,
Nagyvárad**

① Egészítsd keresztnevekké a sorokat (az utolsó sorban ékezethiány van), és megtudod, miért szereti a **nagyvárad** **Fekete Ágnes** a Napsugárt? A válasznak két értelme van.

	A	M	U
	L	G	A
	A	T	I
	T	T	Ó
	A	C	I
	A	N	I
	N	N	A
	E	V	I
	B	U	L

② A magyarlapádi **Turzai Zsolt** pedig azért, mert...

1. Az egyik alapszín 2. Csíkos állat 3. Ilyen a fogyasztásra kész gyümölcs 4. Vadász szerszáma 5. Nulla óra köznyelven 6. Potyognak a könyveim 7. Megyek 8. Törpe ellentéte

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				

③ A **gyergyószentmiklósi Bajkó Adorján** kedvenc rovata a Napsugárból:

1. Vízi jármű 2. Nem ebbe 3. Égítést 4. Napraforgómagból préselik 5. Tejtermék 6. Levélszőnyeg

1			
2			
3			
4			
5			
6			

④ A **hadadnásdi Sipos Henrietta** kedvenc rovata.

1. Vízlelő hely 2. Becézett Ödön 3. Tagadószó 4. Nyelv közepe! 5. Ereinkben folyik 6. Harap 7. Szaglószerv 8. Csüng 9. Angol igen

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		

⑤ A **csomaközi Gnándt Kitty Magdolna** ezt szereti legjobban.

1. Börtönlakó 2. Veder közepe! 3. Megy 4. Döblec 5. Nem lát 6. Tizenkét hónapja 7. Vízparti növény 8. Így, de fordítva!

⑥ A **kézdivásárhelyi Gergely Bálint** legjobb barátja.

1. Becézett Imre 2 Harap 3. Csapadék 4. Esőben álló 5. Három meg három 6. Nem ott 7. Fohász 8. Egyre hidegebb lesz 9. Ádám párja 10. Hideg évszak 11. Egy másik évszak 12. Kezed közepe!

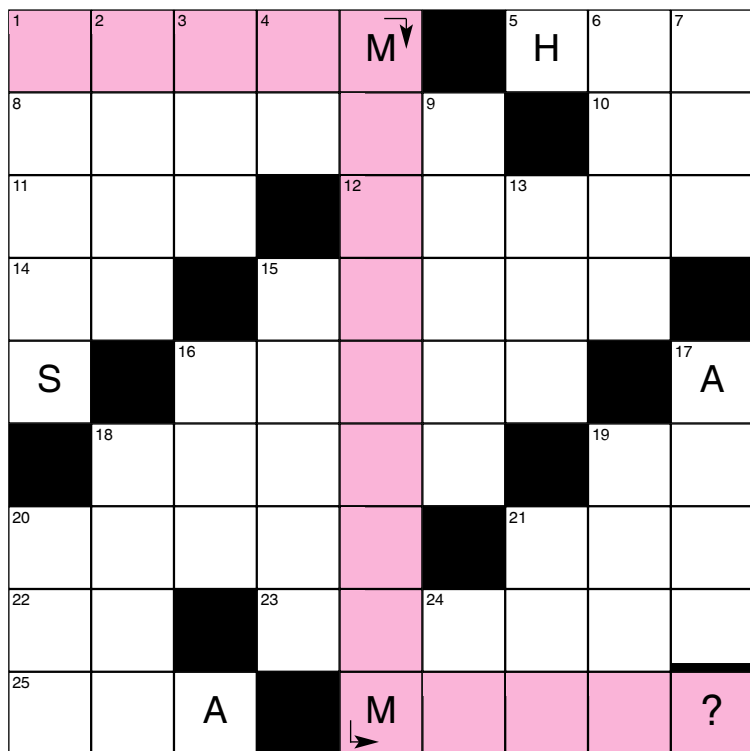
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

MÁJUSI MEGFEJTÉSEK

1. Elek 2. Áron 3. Andor 4. Ernő 5. István
6. Emese 7. Klára 8. Sára 9. Gabriella
10. Ildikó 11. Anyák napja 12. Pünkösöd

REJTVÉNY-
PÁLYÁZAT

Haragosan korholja fiacskáját az anyja:
– Honnan van az, Áron, hogy te semmit sem akarsz meghallani? Bármit mondok neked, az egyik füleden bemegy, a másikon abban a percben kiszalad.

– Ne szidjon engem, kedves édesanyám – mentegetőzött a gyermek. – Hát tehetek én arról, hogy...

Áron válaszáat, a rejtvény megfejtését küldd el a szerkesztőség címére, hogy részt vehess a júniusi sorsoláson!

a Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

1. A megfejtés

5. Vízi állat
8. Épület első, ünnepélyesen letett eleme
10. Nedv
11. Két összetartozó darab
12. Egyik égtáj
14. Orbán Nándor névjegye
15. Áld ellentéte
16. Betörőt nyakoncsíp
18. Elvisel

19. Sálszélek!
20. Gyümölcsöt szárít
21. Becézett Izabella
22. Idegközép!
23. Nesze, fogjad
25. Nótavég!

FÜGGŐLEGES

1. Huszonnégy órás
2. Lendület (ELÁN)
3. Felső végtag
4. Epekedni kezd!
6. Végül falaz!

7. Jégen vágott lyuk
9. Nagyon régi történelmi időszak
13. A végén mozog!
15. Ámít, félrevezet (ÁLTAT)
16. Eleinte elzavar!
17. Forma
18. Baleset vége!
19. Fekete fűtőanyag
20. Az államnak fizetjük
21. ISA
24. Savó mássalhangzói

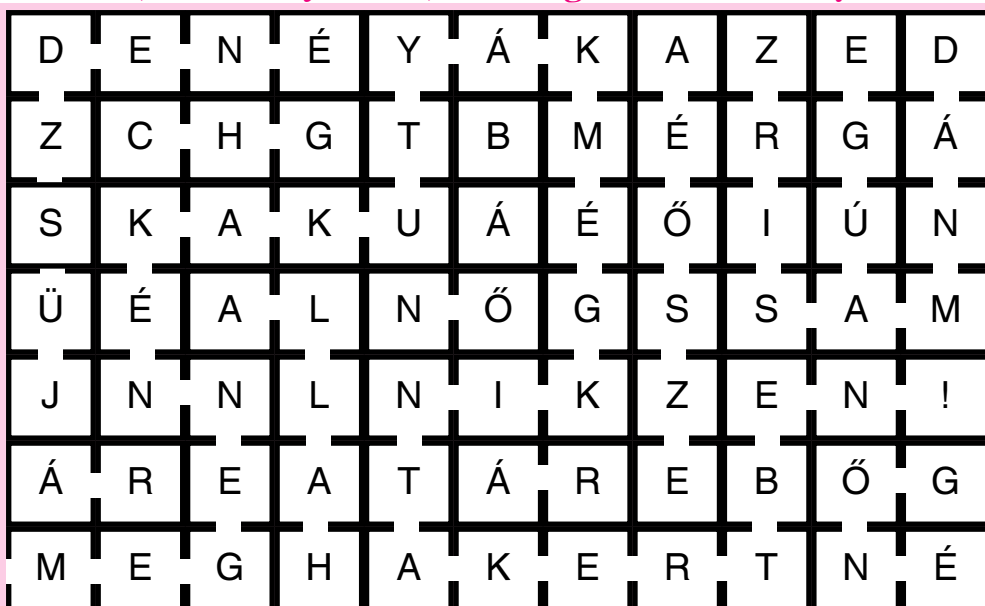
NYERTÉSEK

Toros káposztát evett a székely család, de az apának szemet szúrt, hogy diákfia kikapkodja belőle a húst.

– Egyed a káposztát is! – szólt rá. – Az is éppolyan jó!

– Ha éppolyan jó volna... a fiú válaszáának folytatását a labirintusban olvashatod, ha el nem tévedsz benne.

Az **ÁPRILISI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT** megfejtése: *József Attila, Altató, Mama. Könyvjutalmat nyertek: Tókos Bence, Székelyudvarhely; a ditrói III. B; a margittai III. H; a magyarberétei; a kápolnásfalui; a kásonújfalui IV.; a vámosgálfalvi IV. B osztály.*

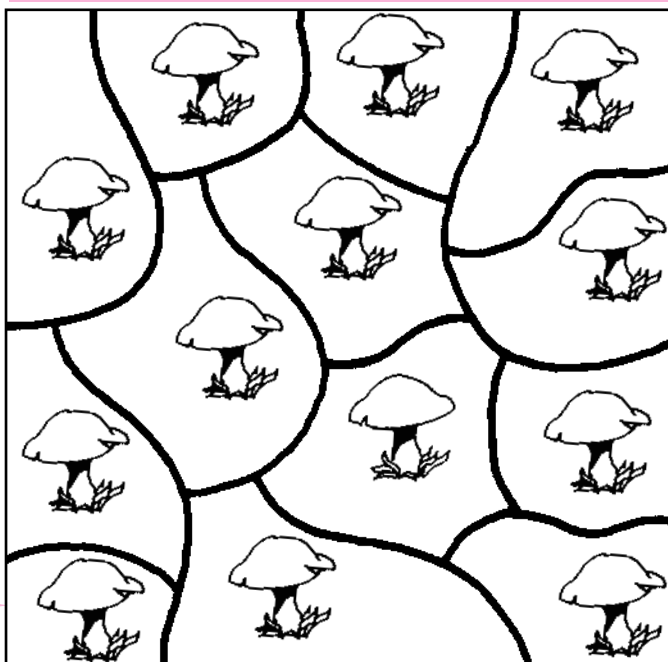
LEVELEZŐ

Kicsi a hely, sok a levél. Köszönjük, és máris soroljuk: a **tordai** I. Opiş III. D; a **nagybányai** Petre Dulfu Iskola II. C; a **balánbányai** G. Bogza Iskola IV. E; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium III. B; a **marosvásárhelyi** Művészeti Líceum IV. B; a **zilahi** I. Maniu Iskola III. B és a S. Bărnău Iskola III. D; a **gyergyószentmiklósi** Fogarassy Mihály Iskola III. B; a **szatmárnémeti** Bălcescu-Petőfi Iskola III. C osztálya; a **margittai** III. H; a **gyimesközéplaki**, a **völcsöki**, a **csíkmenasági** III.; a **szentegyházai** III. B; a **zabolai** III. B; a **vajdakamarási** I-III.; a **maroskeresztúri** IV. B; **zimándújfalu** II-IV.; a **köpecsi** II.; a **székelyszenterzsébeti** I-III.; a **görgényüvegcsúri** IV. B; a **mezőfényi** IV.; az **etédi** IV.; az **ülkei** IV.; a **gyergyóalfalui** III. B; a **zsibói** I. és III. B; a **szabadkai** 4. C osztály; a **balavásári** iskolások; **Péter Márk**, Ágya; **Szabó Janka**, Székelyudvarhely; **Szabó Apor Őrs**, Sepsiszentgyörgy; **Kallós Henrietta**, Medgyesi Melinda, Avasújváros; **Lukács Balázs**, **Csergő Rebeka**, Gyergyószárhegy; **Csiszér Alíz és Alpár**, Székelyvécke; **Hegedűs Roland**, Bölön; **Szabó Tekla Mária**, Türe; **Cîmpean Loredana**, Erdőcsinád; **Lőrincz Andor**, Kápolnásfalu; **Covaci Dóra**, **Nagy Palika**, **Varga Erika**, Zilah; **Cseke Norbert**, Szentegyháza; **Vitályos Ágnes**, Gidófalva; **Kósa Nóra**, Csíkszenttamás; **Tóth István**, Menyő; **Pap Anita**, Homoródalmás; **Duca Antónia**, Mezőmadaras; **Mihók Helga**, Gyimesközéplak; **Mészáros Rudolf és Imre**, Borzont; **Csiszér Sarolta**, Csíkszentkirály; **Csíki Imola Boglárka**, Bodola; **Moldován Noémi**, Vármező; **Szilágy Szabolcs**, Nagyvárad; **Kiss Júlia és Ildikó**, Gógán; **Menyhárt Henrietta**, **Sánta Anita Henrietta**, Vajdaszentivány; **Varga Zsuzsánna**, **Doloczki Lilla**, **Deáky Richárd Ottó**, **Balázs Regina**, **Ianoş Abigél**, Szatmárnémeti; **Molnár Henrietta**, Désháza; **Mihály Elvira Andrea**, Ipp; **Matei Apolka**, **Tóth-Pál Edit**, Szamosardó; **Bényi Balázs**, Küküllődombó; **Lócse Tímea**, Magyarremete; **Kelemen Hunor**, **Farkas Erzsébet Amália**, Méra; **Bagoly Orsolya Panna**, Kovászna; **Székely Tamás**, Balánbánya; **Dénes Mária**, Varsolc; **Dumitraşcu Dóra**, **Nagy Imre**, **Csíki Ottó**, Csíkszereda; **Antal Renáta Katalin**, Gyimes; **Vass Beáta**, **Kántor Gyopár Terézia**, Görgényüvegcsúr; **Bokor Edit**, **Vitályos Ibolya**, Kézdivásárhely; **Katona**

Keresd meg a kakukktojást. Színezd ki a gombákat. Három színt használhatsz úgy, hogy ne kerüljön egymás mellé ugyanolyan színű gomba.

Henrietta, **Boros Ágnes**, Kraszna; **Fekete Ildikó és Bernadett**, Szentdemeter; **Tolokán Andrea**, Marosludas; **Bustya Roland**, **Barabási Zsófia**, **Török Tímea**, **Kacsó Tímea**, **Harangus Dániel**, Marosvásárhely; **Izsó Beáta**, Sóvárád; **Kondra Anikó**, Nagybacon; **Forika Izabella**, Marosfő; **Horváth Nándor és Kriszta**, Magyarremete; **Duka Eszter**, Szováta; **Czuczka Katalin**, Bánffyhunad; **Bodó Tímea**, Csíkszentmárton; **Lukács Katalin**, Zajzon; **Szövérfi Beáta Réka**, Backamadaras; **Bagosi Judit és Tímea**, Nagyszalonta; **Sebesi Renáta**, Nyárádköszvényes; **Kolumbán Kincső Csengelle**, Sepsiszentgyörgy; **Kedves Mónika**, Csíkszentdomokos; **Székely Orsolya**, **Mali Dorottya**, Nagykolcs; **Bereczki László Attila**, **Szász Ildikó**, Vámosgálfalva; **Nagy István András**, **Hőgye Andrea és Gabriella**, **Kiss Renáta**, Völcsők; **Barna Henrietta**, Zimándújfalu; **Barta Anett**, Érköbölkút; **Gödri Tibor**, Brassó; **Megyeri Tímea**, Tenke; **Szuhan Anita**, Halmi; **Kovács András**, Micske; **Simó Gergely József**, Székelykeresztúr; **Balla Bettina**, Szilágyperecsen; **Király Tímea**, Gyergyócsomafalva; **Szilágyi Emőke**, Beszterce; **Kendi Balázs**, **Foris Ildikó és Zsuzsika**, Négyfalu; **Hatházi Arnold**, Szucság.

Az áprilisi Napsugár lila kérdéseire így kellett válaszolnotok: Fertő-tó; a kismartoni Esterházy-kastélyban Haydn, a doborjániban Liszt Ferenc alkotott; Magas-Tátra; Pozsonyban; a Vereckei-szoroson át jöttek be a Kárpát-medencébe 896-ban Árpád honfoglaló magyarjai; Zrínyi Ilona, Munkács vára. **Nyertesek:** **Ambrus Attila**, Parajd; a **balánbányai** IV. E; a **szalárdi** III. B és a **margittai** IV. I osztály.

Könyvmoly

Az igazi moly télen fűrdőruhába, nyáron bundába bújik. A könyvmoly télen kis könyvbe, nyáron nagy könyvbe. Mert itt a nagyvakáció, és bőven van ideje olvasni. Lássuk, ki milyen könyvbe bújik? **Sipos Brigitta Szaládról** *Andersen* meséibe, **Prosan Tímea Négyfaluból** *La Fontaine* állatmeséibe, **Márton Bernadette Menaságról** *Carlo Collodi* Pinokkió történeteibe, **Apai Lília Szilágycsehről** és **Adorjáni Réka Kolozsvárról** *Erick Kästner* *A két Lotti*, **Bak Eszter Szinerváraljáról** *Bodó Béla* *Brumi kalandjai* és *Karl May* *Winnetou*, **Hadházi Zsuzsanna Szatmárnémetiből** *Edmondo de Amicis* *Szív* című szép és tanulságos történetébe rágja bele magát ezen a nyáron.

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki!

Felelj őszintén, kedves inasom: szoktál-e félni? És ha igen, mitől? Szörnyektől? Sötétől? Fenevadaktól? Feleltetéstől? Doktor bácsitól? Hidd el, ha lerajzolod, már nem is tűnik olyan ijesztőnek, ha pedig elküldöd nekem, még jutalmat is nyerhetsz!

Maszat Művész

Portik-Szabó Norbert,
Gyergyóditró

A márciusi divattervező-pályázaton jutalmat nyert: a szászrégeni 2-es Iskola IV. B osztálya – Molnár Andrea (1); Márton Bernadette, Csíkmenaság (2); Iagár Réka, Négyfalu (3). Köszönöm a szép rajzokat!

Szólj, szám!

AZ ORSZÁGOS KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR ANYANYELVI VETÉLKEDŐ GYŐZTESEI:

I. díj: a marosvásárhelyi

Dacia Gimnázium IV. C,

II. díj: a gyergyószentmiklósi

Fogarassy Mihály Iskola IV. B,

III. díj: a zilahi Iuliu Maniu Iskola IV. B;

dicséret: a székelyudvarhelyi

Móra Ferenc Iskola IV. C; a csíkmenasági IV.;

Napsugár-díj: az apácai IV. B osztály.

RAJTUK KÍVÜL A DÖNTŐBE JUTOTTAK:

a csernátóni 3-as Iskola IV.,

a kolozsvári Báthory István Líceum és a Brâncuși Iskola IV. B,

a szászrégeni Al. Ceaușianu Iskola IV. B; a zabolai IV. B;

a magyarlapádi III-IV. osztály és

Brassó vegyes csapata.

A magyar nyelv három napos ünnepén, Brassóban tartottuk meg a IV. Országos Mesemondó versenyt is. Ennek díjazottjai:

IV. OSZTÁLY

I. díj: Paizs Botond, Kovászna;

Dobos Erika, Csíkszentdomokos;

II. díj: Bagoly Orsolya, Kovászna;

Szörnyi Szilárd, Négyfalu;

III. díj: Zilahi Ágnes, Marosújvár;

Veres-Kupán Hunor, Szatmárnémeti;

dicséret: Nagy Júlia, Segesvár;

Füstös Evelin, Magyardécsé;

Gyulai Noémi, Arad;

Napsugár különdíj:

Simon Krisztián Rudolf, Szatmárnémeti;

Barabás-Ágoston Andrea, Parajd;

Székely Szende, Magyarlapád;

V-VIII. OSZTÁLY

I. díj: Kovács Péter, Gyergyóditró;

II. díj: Tompos Gellért, Csíkmenaság;

Budai Glória, Margitta;

III. díj: Baricz Gergely, Gyergyószentmiklós;

Füzi Annamária, Csernátón;

dicséret: Fórizs Norbert, Szamosardó;

Dénes Eszter, Varsolc; Király Tímea, Brassó;

Napsugár különdíj:

György János, Szamosardó;

Opra Annamária, Vajdahunyad;

IX-XII. OSZTÁLY

I. díj: Vita Ágota, Marosvásárhely;

II. díj: Botházi Attila, Székelyudvarhely;

III. díj: Adorjáni Roland, Brassó;

Napsugár-díj: Kiss Erika, Marosvásárhely.

Mindenkinek szívből gratulálunk!

Itt születtem

Te hol születtél, kedves olvasónk? Megjelent már falud, városod a Nap-sugár *Itt születtem* rovatában? Szeptemberi számunkban felsoroljuk az eddig bemutatott 53 települést. Ha nem találod köztük a tiedet, lássatok hozzá: gyűjtsetek, írjatok, fényképezetek, rajzoljatok – és küldjétek el nekünk.

Csíkszeredától körülbelül 10 kilométerre, a Brassó felé vezető úton van az Akókapu nevű útelágazás. Innen a Csíkszentgyörgy községet alkotó Fiság-menti falvakba vezet az út. Ezek közül az első, Csíkbánkfalva a Majd-hegy (975 méter) és az Aranyos dombja (808 méter) között fekszik.

Nevét minden bizonnyal Bánk nevű alapítójáról kapta. 1300 körül 10-20 család telepedett itt le, és templomot is épített. A ma már egybeépült egykori kis falvak úgynevezett tízeseket (falurészeket) alkotnak: Martonos, Ittkétfalva, Altízes, Simószeg és Kotormány.

„Szép havasi völgyecske... kápolnáktól koronázott hegyek aljában”

Ez utóbbi a falutól félreeső részen, egy kis völgyben fekszik. Bánkfalvához tartozik a kis lélekszámú, Csínód nevű hegyi település is, ahol csángók laknak.

Bánkfalva lakosainak száma 1350 fő, zömükben római katolikus, gazdálkodó emberek, akik a híres csíki ptyókatermesztésből és állattenyésztésből próbálnak megélni, mások Csíkszeredába járnak dolgozni, vagy itthon kezdtek vállalkozásba: kereskedelemmel, faluturizmussal foglalkoznak.

Bánkfalva és Csíkszentgyörgy egészen összeépült, csak a Szentegyház-pataka választja el egymástól. Van olyan utca, melynek egyik oldala Bánkfalvához, a másik Csíkszentgyörgyhez tartozik. Az erre járó

idegen nehezen tud eligazodni, de mi szívesen útbaigazítunk bárkit. A két falu határán található a közös templom, amely Alcsík talán legszebb és méreteiben is legnagyobb gótikus temploma.

Legrégibb része a szentély, amelyről 1336-tól van írásos feljegyzés. A templomhajó és a torony az 1700-as években épült. A falu három kápolnája festői látványt nyújt a domboldalakon: „szép havasi völgyecske... kápolnáktól koronázott hegyek aljában”. (Orbán Balázs)

Alcsík talán legszebb, és méreteiben is legnagyobb gótikus temploma.

Nyíró Levente rajza

Iskolánknak 206 tanulója, két épülete van. A régi, emeletes épület 1740-ben épült kaszárnya, a határőrség állomáshelye volt. 1839-től működik benne iskola. 2001-ben új, modern épülettel, szaktantermekkel, tornateremmel, könyvtárral bővült. Mi is, mint bármely iskolás, tanulunk, játszunk, kirándulunk, néptáncoktatásra, versenyekre járunk.

Iskolánk régi és új épülete

Csíki székely gátkötők

Iskolánk névadója a község nagy szülötte, Márton Ferenc festőművész, szobrász, grafikus. Leghíresebb festménye a Csíki székely gátkötők és az Erdőirtás Csíkszágban. Ő készítette a gyöngyösi templom freskóit, a szegedi fogadalmi templom homlokzatának mozaikját és freskóit.

Nemcsak dolgozni, mulatni is szeretnek az emberek. Erre megfelelő alkalom a farsangi mulatság, a szüreti bál, a kortárstalálkozó, amelyre hazalátogatnak

azok is, akik szülőföldjüktől messze telepedtek le.

Községünkben néhány éve alakult a Gátkötők Ifjúsági Egyesület.

Táborokat szerveznek, színdarabokat mutatnak be, karácsonykor megajándékozzák a gyermekeket. Ők indították be a teleházat, ahova sokan járnak internetezni.

Van egy kis magánállatkertünk.

Falunk keleti határában borvízforrások sorakoznak. Az Adorján-fürdőben menedékház és moffetta várja a vendégeket. Van egy kis magánállatkertünk, amelyben az oroszlán, majom, medve, strucc mellett színfoltot jelentenek a díszgalamb-, háziszárnyas- és nyúlajták. Az állatkert mellett játszótér, nyárikert és vendéglő van. Nagyon sok iskolás kirándulócsoporthat látogat ide. Várunk titeket is, keressetek fel!

Fejér Krisztina rajza

A IV. osztály és Tamás Zsuzsa tanító néni

BITAY ÉVA

PÁNCÉLOS VITÉZEK

– Vajon melyik állatokra illik ez a jelző? – találgatta Kati.

– Természetesen a **krokodilokra** és a **teknősökre**, azok viselnek a bőrük alatt páncélszerű csontlemezeket – vélte Gazsi.

– Azért cammognak olyan lassan? – fűzte tovább Kati.

– Miért, te talán ugrabugrál-nál, ha egy egész bunkert cipelnél a hátadon? – így Gazsi.

– Más állatok is viselnek páncélt, például az **afrikai tobzoska**, amelyik olyan, mintha egy óriási fenyőtoboz kelt volna útra. A testét borító szarupikkelyek úgy fedik egymást, mint a háztető cserepei – szölt közbe Sokattud. – Ha veszély fenyegeti, úgy összegömbölyödik, mint egy labda. Ha az el-

lenség, például egy kutya tovább zaklatja, kissé lazít a gömbön, és farkával csapkod azon igyekezve, hogy a kutya lábát elkapja, a páncélgömbbe préselje, és az éles pikkelyszélekkel „lefűrészelve”. A bajba jutott kutyán gazdája is csak üggyelbajjal tud segíteni, az összegömbölyödött tobzoskát ugyanis nagyon nehezen lehet szétfe-szíteni.

– Olvastam – fontoskodott

Gazsi –, hogy nemcsak csont- és szarupáncéljuk lehet az állatok-nak, hanem túskepáncéljuk is.

– Bizony! – bólogatott Sokat-tud. – Nagyon veszélyesek le-hetnek ezek a tüskék! Az Észak-Afrikában élő **tarajos sül**, ha megtámadják, mérge-

Hangyász-sün

sen topog, farkát zörgeti, hogy az ellenséget elriassza, majd „kilövi” fél méter hosszú, üre-ges tüskéit, amelyek nagyon fájdalmas, nehezen gyógyuló sebet okoznak.

– Túskepáncélt visel az **ausztráliai hangyászsün** is – fűzte hozzá Kati.

– Úgy van – helyeselt Sokat-tud –, s még valamiről nevezet-es ez a kis állat. Vészhelyzet-ben villámgyorsan beássa ma-gát a talajba, csak túpárnához hasonló háta áll ki a földből.

– Nem kell Ausztráliába utazni ahhoz, hogy túskepán-célos vitézeket lássunk. Ha a mi **sündisznónk** összegömbö-lyödik, tüskéi dárdaszerűen

A tarajos sülnek nincs félnivalója a sakáltól

merednek az ellenségre. Ol-vastam, hogy 7000 tüskét szá-moltak össze a testén – mondta Kati.

– Csuda türelme lehet an-nak, aki erre vállalkozik – kaca-gott tiszta szívből Gazsi.

– Túskepáncélos állatok a tengerben is élnek – folytatta Sokattud. – A túske-szerű **sün-hal**, ha megtámadják, hirtelen vizet nyel, felfújja magát, és megközelíthetetlen élő túpár-nává változik. Még egyéb meg-hökkentő dolgot is művel: ha kifogják a tengerből, a lenyelt nagy mennyiségű vizet erős sugárban az elképedt halászok arcába fecskendezi. Eleven túpárna a tenger fenekén élő

Sünhal

tengeri sün is. A szép, színes kardinálisalak ebben a túske-rengetegben keresnek me-nedéket, ha üldözik őket.

KISKÓPÉ

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

Nyáron hangos tőle a mező; fülét a lábán viseli; nagyokat ugrik, és ha elkapod, lábát gyakran a kezeden hagyja, ő maga pedig kereket old. Mi az?

Áprilisi megfejtés: levelibéka.
Nyertesek: Sebesi Renáta, Nyá-rádköszvényes; **Vizi Kata**, Kü-küllőkeményfalva, a **kerelő-szentpáli III.** és a **torockói IV.** osztály.

TESTVÉREK KUCKÓJA

Szalárdi olvasóink írták:

Ha lenne egy tesóm, akkor nagyon jó lenne. Ha valami gondja lenne, akkor elmondaná nekem, majd ketten megoldanánk. Ha iskolás lenne, és nem tudna valamit, segítenék neki. **Kozma Tibor**

A testvérem, Márk második osztályos. Sokat szoktunk játszani, viccelődni. **Csete Sámuel**

Richárd rossz, verekszik, de én akkor is szeretem, ha ő nem szeret engem. Kibékülünk, és játszunk tovább. **Kerekes Ferenc**

Napsugár, tudtad, hogy nekem három testvérem van? A legnagyobb 23 éves, van férje meg egy kisbabája. Szeret hozzánk jönni, mert játszom a kisbabájával. A második testvérem, Melinda, dolgozni jár. Amikor hazajön, sokat játszunk. Gézu 13 éves, és nem hagyja magát, ha valaki csúnyát mond neki vagy megüti.

Borz Andrea

**Nagy Fanny Bernadett,
Székelyhíd**

A testvérem Olaszországban lakik egy fiúval. Néha hazajön, és ajándékokat hoz nekem. Nagyon szeretem őt. **Kozma Krisztina**

Reni nagyon jó testvér. Segít a házi feladatban, sokat játszik velem. Egyszóval gondol rám. Az én testvérem a legjobb az egész világon. **Kócs János**

Két évvel ezelőtt édesanyám azzal a hírrel állt elő, hogy lesz kistestvérem. Én már azelőtt is

nagyon szerettem volna. Amíg meg nem született, azon gondolkodtunk mind a hárman, hogy vajon fiú lesz vagy lány, szőke vagy barna, hogy fogják hívni. Megvárta, hogy együtt töltsük a karácsonyt, de aztán már kopogtatott. Alig vártam, hogy hazajöjjenek a kórházból. Amikor először megláttam, olyan édesen aludt, mint egy kis angyal. Azóta eltelt egy év. Rengeg örömet szerzett nekünk, amikor először felült, nevetett, megtette az első lépést. Néha rosszkodik, nagyon eleven tud lenni. Unalmas lenne az életünk a mi kis Matyikánk nélkül. **Kőrösi Tünde**

Júniusi jeles napok

Május második vagy június első felére esik **Pünkösöd**, a Szentlélek eljövetelének ünnepe, a keresztény egyház születésnapja. Áhítat, vidámság és életkedv ragyogja be pünkösdi szokásainkat. A pünkösdi király hatalma múlandó, egy évig tart, mégis rangot, tekintélyt jelent, hiszen a legerősebb, legügyesebb legényt választják meg. A pünkösdi királyné a legkisebb, legszebb lány, akit fehér ruhában, virágkoszorúval kísérnek házról házra a nagyobb lányok, s „ekkorá legyen a kendtek kendere” kívánsággal magasra emelik.

Pünkösöd a párválasztás ünnepe is: a legények zöld ágat, pünkösdi rózsát tűznek a lányok kapujára, ablakába, a szerelmesek mátkatálat küldenek egymásnak.

A Pünkösöd utáni második hét csütörtökjén, **Úr napján** az ol-tárok fölé virágos, zöld ágas sátrakat emelnek, körmenetet tartanak.

Június 24-e, Szent Iván napja, a nyári napforduló. Az év legrövidebb éjszakáját a szabadban töltötték, gonoszt, boszorkányokat, betegséget űző tüzeket gyújtottak. A tüzet átugró lány hamarosan férjhez ment, a legénynek annál nagyobbra nőtt a gabonája, minél magasabbra ugrott.

Június 29-e Péter és Pál napja. Mindkét szent apostol ezen a napon halt vértanúhalált. Szent Péter a halászok pártfogója, tiszteletére halpaprikást, túrós csuszát főztek. Péter-Pálkor megszakadt a búza töve, kezdődött az aratás.

TATÁR HÍDJÁ

Népmonda **BENEDEK ELEK** nyomán

Híres-nevezetes erdő volt réges-régen a Rika erdeje. Attila vára állt a hegytetőn, s ebben aerdőben temették el feleségét, Rékát egy nagy kő alá. Hanem később hun vitézek helyett tatárok tanyáztak Rika erdejében. Meghúzódtak a sűrű rengetegben, s ki-kicsaptak onnét a vidékre, raboltak, gyilkoltak.

Legtöbbet szenvedett a Rikában tanyázó tatároktól ebben az időben Vargyas, mert ezt a falut találták legközelebb. A szegény vargyasiaknak mindegyre futni kellett a faluból, s rendszeren a Csudálókő alatti barlangban húzódtak meg. Volt Vargyason egy Márczel Gergely nevű vitéz ember, ez megsokallotta az örökös tatárjárást, az örökös barlangban való tanyázást, összegyűjtötte a vargyasiakat, s mondotta nekik:

– Halljátok-e, atyafiak?! Én többet ki nem mozdulok a faluból, egy életem, egy halálom, szembeszállok a tatárokkal, ha száz ördög lakozik is bennük.

Felbátorodtak ezen a beszéden a vargyasi székelyek, s mondták egy szívvel-lélekkel:

– Szembeszállunk mi is!

Éppen híre jött, hogy közelednek ismét a tatárok. Nosza: férfiak, asszonyok összegyűltek a falu közepén. Fölfegyverkeztek: kaszával, vasvillával, kinek amije volt, azzal.

Hát csakugyan jönnek a tatárok rettentő ordítással. Elöl jött a vezérük: Rabsán, fekete paripán. De a székelyek nem szaladtak meg. Elöl

volt mindenütt Márczel Gergely, mellette a felesége. Ketten bátorították a népeket. S ahogy összementek éppen a falu hídján, hullott a tatár le a vízbe, hogy egyszeriben megakadt a víznek a folyása. csak eggyel nem bírtak, a tatárok vezérével, Rabsánnal. Két kezében két kard volt, úgy vágott jobbra-balra, nem is tudtak hozzá közeledni.

Kard volt Márczel Gergely kezében is, de nem ült lóháton, mint Rabsán, s mégis nekivágott. De abban a pillanatban egy tatár keresztüldöfte a lándzsájával.

Márczel Gergely hátraesett, de a felesége felfogta, s a nagy, erős asszony kapta az urát, s úgy vitte a házába. Még volt egy szikra élet benne, de nem tudott már szólni, csak nézett a feleségére, s az asszony ebből a nézésből megértette, hogy mit szeretne mondani az ura, ha tudna beszélni. Azt olvasta ki szeméből:

– Hagyj itt engem, mert én úgyis meghalok. Eredj vissza, bátorítsd a népet.

Az asszony sírva csókolta meg az urát, s szaladott a hídhöz. Messziről kiabált:

– Ne féljetek! Ne féljetek! – s megvillantotta az ura kardját.

Abban a pillanatban ért a hídhöz, amikor Rabsán át akart ugratni a híd túlsó végére, de a ló meghökölt az asszony kardjától, lebukott a hídról, s a tatár belefulladt a megáradt vízbe.

Vargyason azt a hidat, amelyen ez a nagy csata folyt, ma is Tatár hídjának nevezik, s az utcát, melyen a tatárok bejöttek a faluba: Rabsán utcájának.

CSICSER

Népmonda **BENEDEK ELEK** nyomán

A híres Budvár átellenében emelkedik a Csicsér hegye. Tetejéről egy egész sereg várat lehet látni. Idelátszik Zeta vára, Kadics vára, a bágyi és galambfalvi várak is. A Csicsér tetején is vár volt, s mert ez volt a legmagasabb valamennyi közt, innét vették észre a székelyek, ha ellenség közeledett, s nyomban jelt adtak a többi várnak hatalmas nagy tüzeket gyújtván.

Abban az időben, mikor Budvárában a rabonbán, a székelyek vezére székel, a csicseri várban egy Csicsér nevű vitéz dalia lakott. Ez a dalia megszerette a budvári rabonbán szépséges leányát, s amikor csak szerét ejthette, átlovagolt Budvárába. A leány is szerette a daliát, de a büszke rabonbán, mikor észrevette leánya hajlandóságát, kitiltotta a várból Csicsert. Kevéselte, mert Csicsér nem volt fejedelmi vérből való. Azt mondta neki:

– Hallod-e, ne járj az én lányom után! Maradj vesztig a váradban. Fejedelmi kérő illeti meg az én leányomat.

Elment Csicsér nagy búsan, s többet nem is alkalmatlankodott Budvárában. A csicseri várból sóhajtozott a szép leány után, aki éppen úgy sóhajtozott őutána. Hanem hiába volt a büszke apa tilalma: a fiatalok mégis beszélgettek. Nyilvánvalóan küldözgették egymásnak kecskéző leveleiket.

– Ne búsulj – írta a leány –, előbb-utóbb a tied leszek.

– Ne sírj, élve vagy halva, de egymásé leszünk – válaszolt a dalia.

Így múltak az esztendő, míg nem egyszer ellenséges népek törtek be az országba. Csicsér vette észre először, hogy jön az ellenség, lassanként elborítja a Küküllő mentét. Egyszeriben meggyújtotta az óriási famáglyát, a lármafát, s ezzel jelt adott a szomszéd váraknak. Egy pillanatban mozdult meg az összes vár fegyverhordó népe, s kikerekedvén a várakból, összeverődött egy seregbe, s mentek mind a rabonbán után. Ott volt Csicsér is a vitézek közt, az ő kis seregének az élén. De alig csaptak össze, az ellenség körülvette a rabonbánt. Itt volt az ideje, hogy Csicsér megmutassa vitézségét. Széles kardjával utat vágott, úgy vágatott a rabonbán mellé, s nagy erős viadal árán megmentette az életét.

Az ellenség szétszaladt, s a győzelmes székelyek diadalmasan tértek vissza a várakba.

– No, Csicsér – mondá a rabonbán útközben –, az életemet megmentetted: kérjed vitézségednek akármi jutalmát, megadom.

– Akármit kérhetek? – kérdezte Csicsér.

– Akármit, akármit!

– Add nekem a leányodat!

– Hát legyen a tied – mondotta a rabonbán.

– Szavamat adtam: meg sem is másolom.

Még aznap megtartották a lakodalmat. Hét álló hétig tartott a nagy dínomdánom.

Szeretettel és hálával köszöntünk minden tanító nénit, bácsit!

Jó a szíve, jó a lelke,
kedves szeme mindig
rajtunk legegész.
Ezt is tanít, azt is tanít,
minden jóra, szépre kész.

Tábla előtt órá nézünk,
szemünk mindig rajta függ,
kedves szava hallatára
mindig reá figyelünk.

Ez a néni nekem tetszik,
sok példáját követem.
Ha majd sok év eltelik,
akkor is rá emlékezem.

**Ferencz Szende Mónika,
Sepsibükszád**

Bíró Réka, Barót

A nebulók most ünnepelnek, vigadnak, mókáznak és parittyáznak verebeket szeribe-számába. A tanév gyorsan eltelt, mindenkinek tetszett biztosan.

Tekse Krisztina, Gyergyószentmiklós

**Kocsis Berta,
Szecseleváros**

Deé Kinga, Aranyosgyéres

Júniusban örülünk,
Itt van már az ünnepünk.
Minden gyermek vidám lesz,
A jókedvünk el sem megy.

**Szász Ildikó,
Vámosgálfalva**

Turzai Hanga, Magyarlapád

Melegen süt a nyári nap,
Megégeti az arcomat.
Meleg már a Tálna vize,
Benne fürdik Pistike.

Szép színes szivárvány
Nyúlik át az égen,
Sok színes pillangó
Röpdös át a réten.

Táborozó gyerekek
Sátrat vernek,
És jól érzik magukat
Minden napján a hétnek.

**Kocsis Norbert,
Vámfalu**

Barabási Zsófia, Marosvásárhely

Mamánál a vakációban nagyon jól lehet játszani kutyával, macskával, vagy saját játékaikkal. Mamámnál van kert. A mamám öreg, alig tud hajolni, én segítek neki.

**Balogh Lilla Tímea,
Margitta**

Szakács Éva, Gyergyóalfalu

Sárga, fényes napsugár
Reggel korán ébreszt.
Jön a nyár,
De jó ez már,
Vakáció reánk vár!
Tengerpart vagy hegyoldal,
Vizes és szivárvány,
Formás felhők,
Kismadár,
Vakáció reánk vár!

Bota Roland, Kolozsvár

Megjött a nyár,
Száz pillangó száll.
A napsugár betekint,
Nagy a hőség odakint.

Mi a folyópartra megyünk,
Sokat napozunk és fürdünk,
Homokvárat csinálunk,
Lubickolunk, ugrálunk.

**Szócs Kinga,
Nagygalambfalva**

Jó a nyár, szép a nyár,
Mert mehetünk mezítláb.
Messzire kirándulunk,
Erdőt, mezőt bejárunk.

**László Izolda,
Nagygalambfalva**

**Harangus Dániel,
Marosvásárhely**

Varga Zsuzsanna, Szatmárnémeti

Halak ugrándoznak
a vízben,
én nevetek vidáman,
és a botom végére
ráakadnak.

**Járay Zsanett Tünde,
Nagykároly**

Ördögh László, Marosvásárhely

Itt a nyár,
a meleg nyár,
örvend minden maci már.
Ünnepel a maci család,
boldogok már,
fát hord az egyik,
fűrészel a másik.
Kinyílik a bokor,
zöldül a fű,
itt a nyár,
a meleg nyár,
örvend minden már.

Andorkó Olga, Vargyas

Meleg van,
Süt a nap.
Csuda jó idő!
Na végre, érkezett
A játékidő.
A gyerekek vigadnak,
Úsznak és szaladnak.

Távol s messze
Úsznak a himbálózó
kajakok, csónakok.

Fazekas Evelin, Érolaszi

Soós Eszter, Zsibó

A gyerekek is örülnek,
a tóban vidáman fürödnek,
versenyt úsznak a halakkal,
és a kicsi békákkal.

Az emberek dolgoznak,
munka közben dalolnak.
A szúnyogok röpködnek,
és a sáskák szökdösnek.

**Gyerkó Ágota,
Nagygalambfalva**

Gödri Tibor, Brassó

Nyáron megyünk nyaralni,
Lubickolni, fürödni.
Ilyenkor a nap kisüt,
Táncolunk és örvendünk.

**Szilágyi Ágnes,
Aranyosegerbegy**

Mészáros Szabolcs, Zsibó

**Várszegi Szabolcs,
Gyergyószentmiklós**

**Címlap:
Kószabósza
Székelyföldön**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. A szerkesztőség postacíme: 401050 Cluj, Str. L. Rebreanu, Nr.58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/541323. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: napsugar@mail.dntcj.ro; A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont RO14RNCB2200000005690001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR - EDITURA SRL. Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-7751

Ára 15000 (1,5) lej

Székelvfőld

Háromszék

Kászón

Gyimes